Pieczątka szkoły	*Kod ucznia*	*Liczba punktów*

WOJEWÓDZKI KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2024/2025
STOPIEŃ SZKOLNY

1. Test konkursowy zawiera 21 zadań. Są to zadania zamknięte i otwarte. Na ich rozwiązanie masz 90 minut. Sprawdź, czy test jest kompletny.
2. Zanim udzielisz odpowiedzi, uważnie przeczytaj treść zadania.
3. Wszystkie odpowiedzi czytelnie i wyraźnie wpisuj w wyznaczonych miejscach.
4. Przy rozwiązywaniu zadań zamkniętych wyboru wielokrotnego wybierz prawidłową odpowiedź i zaznacz ją krzyżykiem, np.:

   A X C D

   Jeżeli się pomylisz i zechcesz wybrać inną odpowiedź, to złe zaznaczenie otocz kółkiem (X) po czym skreśl właściwą literę, np.:

   A (X) X D
5. W innych zadaniach samodzielnie sformułuj odpowiedź i wpisz ją lub wykonaj zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu.
6. Test wypełniaj długopisem (z czarnym lub niebieskim tuszem nieścieralnym), nie używaj ołówka, korektora, ani gumki. Nie komunikuj się z innymi uczestnikami konkursu.
7. Sprawdź wszystkie odpowiedzi przed oddaniem testu.
8. Nie podpisuj testu, zostanie on zakodowany.
9. Brudnopis, dołączony do testu, nie podlega ocenie.

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	Razem
Liczba punktów	*1*	*1*	*4*	*2*	*3*	*1*	*5*	*2*	*2*	*5*	*4*	*3*	*1*	*4*	*3*	*4*	*3*	*4*	*4*	*3*	*1*	*60*

Zadanie 1. (1 p.)
Wstaw w tabeli znak X obok czterech wyrażeń charakterystycznych dla okresu po rewolucji neolitycznej.

Lp.	Wyrażenia	Charakterystyczne dla okresu po rewolucji neolitycznej
1.	umiejętność rozpalania ognia	
2.	uprawa zbóż	
3.	osiadły tryb życia	
4.	umiejętność wytwarzania narzędzi z brązu	
5.	hodowla zwierząt	
6.	przenoszenie się w poszukiwaniu pożywienia	
7.	myślistwo i zbieractwo	
8.	wykształcenie umiejętności mowy	

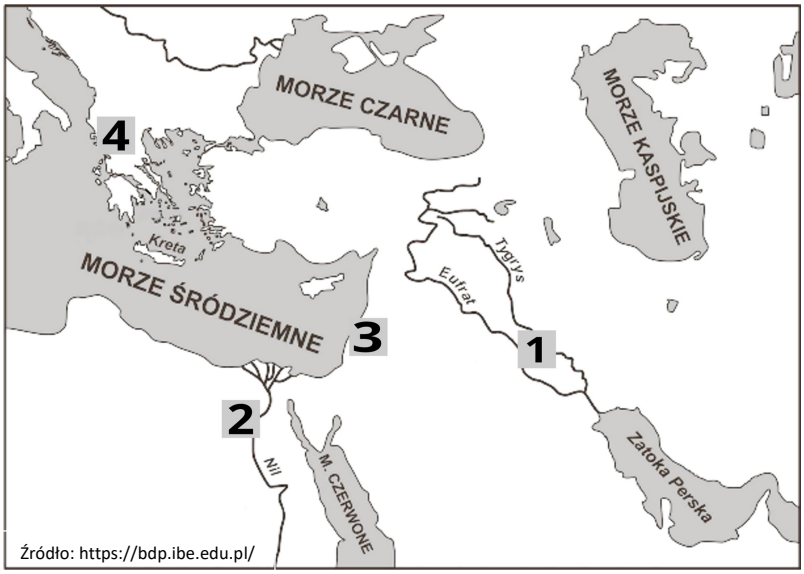
Zadanie 2. (1 p.)
Wymienione poniżej zbiory praw (1.-3.) przyporządkuj do państw (a-d), w których powstały. Wpisz rozwiązanie w wyznaczonych miejscach. Jedno państwo pozostanie bez przyporządkowania.

1. Prawo XII tablic
2. Kodeks Hammurabiego
3. Kodeks Justyniana

a. Babilonia
b. Rzym
c. Bizancjum
d. Egipt

1. ……. 2. ……. 3. …….

Zadanie 3. (4 p.)
Na podstawie poniższej mapy oraz obrazu dokończ zdania (1.-4.). Zaznacz właściwą odpowiedź (A-D).

Źródło: https://bdp.ibe.edu.pl/

Źródło: Wikipedia Commons, AΦineko - Praca własna, CC BY-SA 1.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=110260

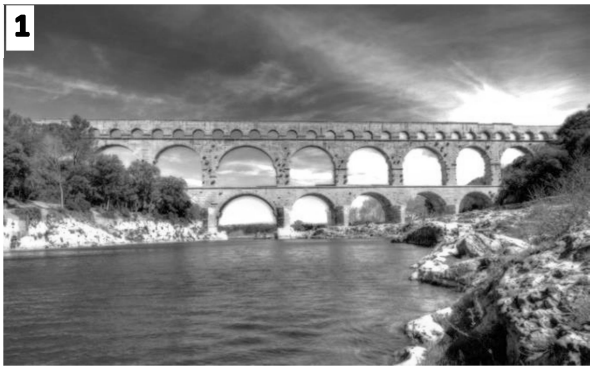
1. Znakami pisma przedstawionego na obrazie po prawej stronie posługiwali się mieszkańcy terenów oznaczonych cyfrą
   A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

2. Wiarę w Boga Jahwe wyznawali mieszkańcy terenów oznaczonych cyfrą
   A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

3. Koło, koło garncarskie i żagiel to osiągnięcia, których wynalezienie przypisuje się mieszkańcom terenu oznaczonego cyfrą
   A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

4. Chrześcijaństwo powstało na terenie oznaczonym cyfrą
   A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

Zadanie 4. (2 p.)
Na podstawie poniższych ilustracji (1.-4.) dokończ zdanie, wpisując odpowiednie numery ilustracji w wyznaczonym miejscu.

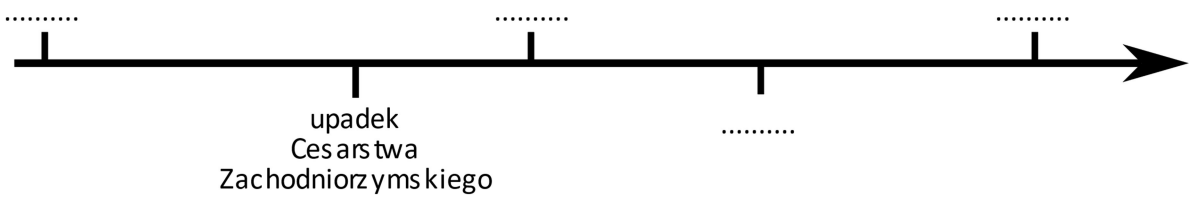
Źródło: https://zpe.gov.pl

Budowle charakterystyczne dla cywilizacji starożytnego Rzymu przedstawiono na ilustracjach oznaczonych cyframi: …… i …… .

Zadanie 5. (3 p.)
Uzupełnij tabelę, dopisując odpowiednie nazwy do podanych definicji, dotyczących starożytnych cywilizacji.

Lp.	Definicja	Nazwa
1.	Szyk bojowy piechoty greckiej, złożony z hoplitów	
2.	Przyjmowanie rzymskich wzorców kulturowych oraz języka w prowincjach zdobytych przez starożytnych Rzymian	
3.	Greckie opowieści o życiu i czynach bogów oraz herosów	

Zadanie 6. (1 p.)
Wpisz w odpowiednich miejscach na osi czasu oznaczenia literowe podanych niżej wydarzeń

a. pierwsze starożytne igrzyska olimpijskie
b. upadek Konstantynopola w wyniku zdobycia go przez wojska Imperium Osmańskiego
c. ucieczka Mahometa z Mekki do Medyny
d. koronacja Karola Wielkiego

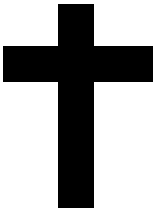
Zadanie 7. (5 p.)
Przyporządkuj opis (a-g) do odpowiedniego pojęcia (1.-5.). Wpisz rozwiązanie w wyznaczonych miejscach. Dwa opisy podano dodatkowo.

1. polis
2. cywilizacja
3. demokracja
4. pismo klinowe
5. Koloseum

a. największy rzymski amfiteatr, ulubione miejsce rozrywki Rzymian
b. rozwinięte społeczeństwo, które budowało miasta, posługiwało się pismem i stworzyło własne państwo
c. pismo stworzone przez Sumerów
d. ustrój polityczny, w którym obywatele decydują o najważniejszych sprawach państwa poprzez głosowanie
e. dzieje ludzkości przed wynalezieniem pisma
f. miasto-państwo w starożytnej Grecji
g. rodzaj pisma stosowany w starożytnej Grecji

1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. ..... 5. .....

Zadanie 8. (2 p.)
Wśród przedstawionych poniżej symboli (a-e) znajdź dwa charakterystyczne dla judaizmu. Rozwiązanie wpisz w wyznaczonym miejscu.

a.

b.

c.

d.

e.

Symbole judaizmu są oznaczone literami: …… i …… .

Zadanie 9. (2 p.)
Uzupełnij związek przyczynowo-skutkowy. Wpisz oznaczenia właściwych przyczyn oraz skutków (a-g) w odpowiedniej kolumnie tabeli.

a. początek krzewienia chrześcijaństwa w Polsce
b. przybycie duchownych, którzy służyli społeczeństwu wiedzą i umiejętnościami
c. dążenie Mieszka I do rozbicia przymierza Czech i plemion Wieletów
d. rozwój kultury i sztuki
e. powstanie murowanych kościołów i klasztorów
f. chęć wzmocnienie pozycji Polski w Europie
g. wzrost znaczenia polskiego władcy

Przyczyny	**Wydarzenie**	**Skutki**
	Chrzest Polski	

Zadanie 10. (5 p.)
Na podstawie analizy poniższych banknotów (ponumerowanych 1-6) dokończ zdania (1.-5.), zaznaczając właściwą odpowiedź (A-D).

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Banknoty_Narodowego_Banku_Polskiego_(od_1994)

1. Z dynastii Jagiellonów pochodzą władcy przedstawieni na banknotach:
   A. 1, 2. B. 4, 5. C. 5, 6. D. 4, 6.

2. Królami Polski były osoby przedstawione tylko na banknotach:
   A. 1, 2, 3, 4, 5, 6. B. 1, 2, 3, 4, 5. C. 2, 3, 4, 5, 6. D. 2, 3, 4.

3. Bitwa pod Wiedniem (1683 r.) odbyła się w czasie, gdy na tronie polskim panował władca przedstawiony na banknocie
   A. 2 B. 4 C. 5 D. 6

4. Pierwszy pokój toruński podpisano z Krzyżakami, gdy na tronie polskim panował władca przedstawiony na banknocie
   A. 2 B. 4 C. 5 D. 1

5. Akademia Krakowska została założona w czasie panowania władcy przedstawionego na banknocie
   A. 2 B. 3 C. 5 D. 1

Zadanie 11. (4 p.)
Zaznacz, które z poniższych informacji zawartych w tabeli są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy każdej informacji (1.-4.) znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Pierwszym królem Polski był Mieszko I		
2.	Po śmierci Kazimierza III Wielkiego władzę w Polsce przejęła dynastia Jagiellonów		
3.	*Dagome iudex* zawiera najstarszy znany opis granic państwa polskiego		
4.	Św. Stanisław poniósł męczeńską śmierć w czasie panowania Bolesława Krzywoustego		

Zadanie 12. (3 p.)
Na podstawie tekstu źródłowego określ, o jakim wydarzeniu mówi autor, podaj jego roczną datę oraz dwóch władców biorących w nim udział.

„[…] za jego czasów cesarz Otto Rudy przybył do [grobu] św. Wojciecha dla modlitwy i pojednania, a zarazem w celu poznania sławnego Bolesława, jak o tym można dokładniej wyczytać w księdze o męczeństwie [tego] świętego. Bolesław przyjął go tak zaszczytnie i okazale, jak wypadło przyjąć króla, cesarza rzymskiego i dostojnego gościa. Albowiem na przybycie cesarza przygotował przedziwne [wprost] cuda; najpierw hufce przeróżne rycerstwa, następnie dostojników rozstawił, jak chóry, na obszernej równinie, a poszczególne, z osobna stojące hufce wyróżniała odmienna barwa strojów. A nie była to [tania] pstrokacizna byle jakich ozdób, lecz najkosztowniejsze rzeczy, jakie można znaleźć gdziekolwiek na świecie. Bo za czasów Bolesława każdy rycerz i każda niewiasta dworska zamiast sukien lnianych lub wełnianych używali płaszczy z kosztownych tkanin, a skór, nawet bardzo cennych, choćby były nowe, nie noszono na jego dworze bez [podszycia] kosztowną tkaniną i bez złotych frędzli. Złoto bowiem za jego czasów było tak pospolite u wszystkich jak [dziś] srebro, srebro zaś było tanie jak słoma […]”

Źródło: Gall Anonim, *Kronika*, https://zpe.gov.pl

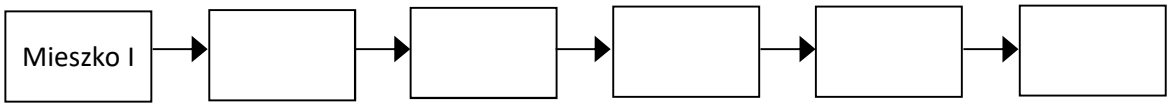
a) Wydarzenie: ……

b) Roczna data wydarzenia: ……

c) Władcy: ……, ……

Zadanie 13. (1 p.)
Uporządkuj w kolejności chronologicznej wymienionych poniżej władców, wpisując w wyznaczone miejsca właściwe oznaczenia literowe (a-e).

a. Bolesław I Chrobry
b. Kazimierz IV Jagiellończyk
c. Władysław I Łokietek
d. Bolesław II Śmiały (Szczodry)
e. Władysław II Jagiełło

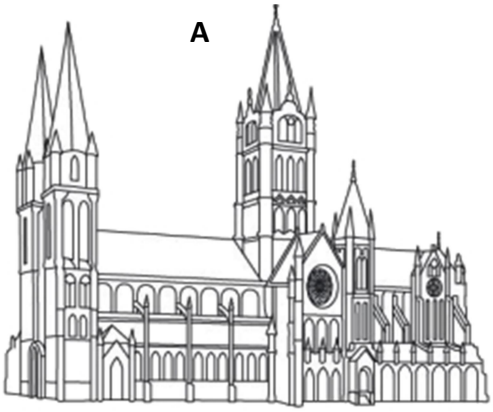

Zadanie 14. (4 p.)

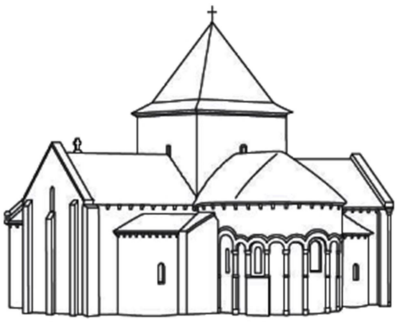
Na podstawie grafiki określ, jaki styl architektoniczny reprezentują przedstawione budowle (A i B). Spośród podanych cech (a-h) dobierz trzy charakterystyczne dla każdego ze stylów, wpisując odpowiednie oznaczenie literowe w tabeli. Dwie cechy podano dodatkowo.

Źródło: Nowa Era, materiały dla nauczycieli.

A

B

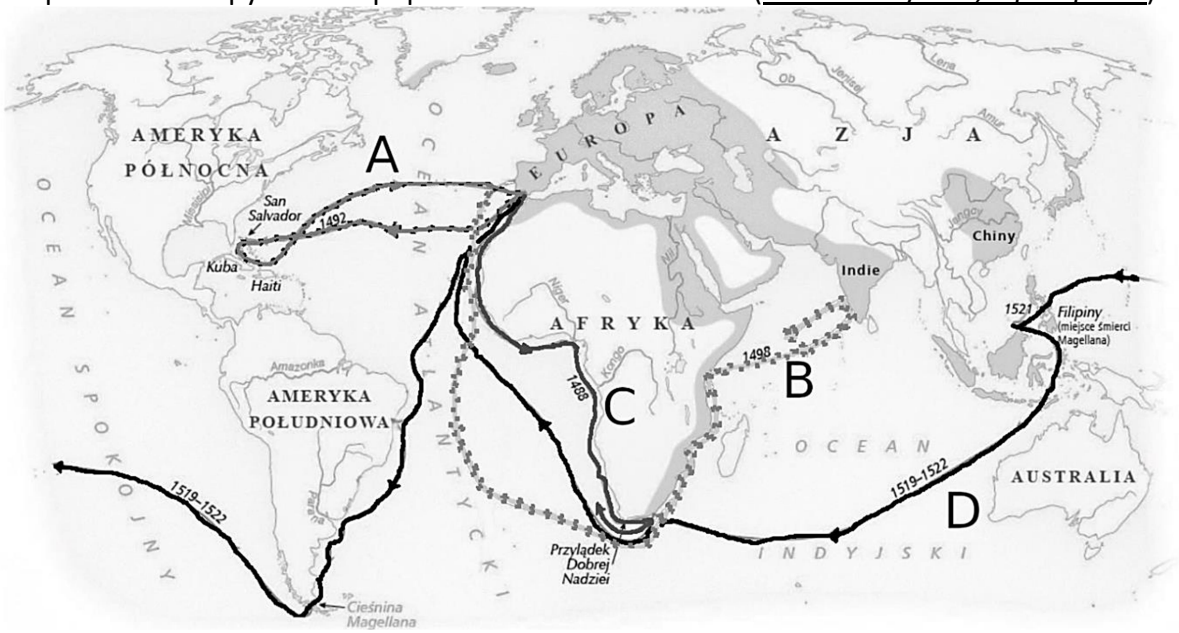

a. małe okna
b. grube mury
c. rozeta
d. wysokie, duże okna, często z witrażami
e. strzeliste wieże
f. kopuły
g. sklepienia w kształcie podkowy
h. krużganki

Budowla	**A**	**B**
Styl		
Cechy charakterystyczne		

Zadanie 15. (3 p.)

Na podstawie mapy zaznacz poprawne dokończenie zdań (<u>może ich być więcej niż jedno</u>).

Źródło: Grzegorz Wojciechowski, *Wczoraj i dziś. Podręcznik do historii dla klasy piątej szkoły podstawowej*, Warszawa 2018.

1. Literą A oznaczono wyprawę,
   a) która rozpoczęła się wcześniej niż wyprawa oznaczona literą B.
   b) którą dowodził Henryk Żeglarz.
   c) którą dowodził Krzysztof Kolumb.
   d) która przywiozła do Hiszpanii ogromne ilości niewolników.

2. Literą D oznaczono wyprawę,
   a) która udowodniła ostatecznie, że ziemia jest okrągła i można ją opłynąć dookoła.
   b) która była drugą wyprawą dookoła świata.
   c) którą dowodził Ferdynand Magellan.
   d) która wróciła do Hiszpanii po trzech latach.

3. Literą B oznaczono wyprawę,
   a) która jako pierwsza dotarła do Indii.
   b) którą dowodził Ferdynand Magellan.
   c) której dowódca zginął w potyczce z tubylcami.
   d) która miała miejsce pod koniec XVI wieku.

Zadanie 16. (4 p.)
Na podstawie tekstu podkreśl właściwe dokończenie każdego ze zdań (1.-4.).

„[...]Iż już Korona i Wielkie Księstwo Litewskie jest jedno nierozdzielone i nieróżne ciało, a także nieróżna, ale jedna spolna Rzeczpospolita która się ze dwu państw i narodów w jeden lud zniosła i spoiła.

[...] A temu obojemu narodowi, żeby już wiecznymi czasy jedna głowa, jeden pan i jeden król spolny rozkazował, który spolnymi głosy Polaków i od Litwy obran, a miejsce obierania w Polszcze, a po tym Królestwo Polskie pomazan i koronowan w Krakowie będzie, któremu obieraniu wedle przywileju Aleksandrowego niebytność której strony przeszkadzać nie ma, albowiem powinnie et ex debito [z obowiązku] rady i wszystkie stany Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego wzywane być mają. [...]"
Źródło: M. Ferenc*, Epoka nowożytna. Teksty źródłowe. Tematy lekcji i zagadnienia do historii szkole średniej*, Kraków 2001, s. 109-111.

1. Powyższy dokument jest fragmentem **Unii w Krewie** / **Unii w Lublinie**.
2. Unia ta została zawarta za panowania **Zygmunta Augusta** / **Władysława Jagiełły**.
3. Była to unia **realna** / **personalna.**
4. Unia ta została podpisana w wieku **XIV** / **XVI**.

Zadanie 17. (3 p.)
Na podstawie obrazu Jana Matejki dokończ poniższe zdania (1.-3.)

Źródło: https://www.polskatradycja.pl

1. Wydarzenie historyczne ukazane na obrazie, to …… .
2. Przedstawione wydarzenie odbyło się w …… roku.
3. Uroczystość przedstawiona na obrazie odbyła się w mieście …….. .

Zadanie 18. (4 p.)
Do każdego z podanych opisów (1.-4.) dobierz właściwą nazwę (a-n). Wpisz rozwiązania we wskazanych miejscach. Dziesięć nazw zostało podanych dodatkowo.

1. Budynek, który służył do magazynowania (przechowywania) zboża.
2. W XVI w. duże gospodarstwo wiejskie szlachcica oparte na pracy chłopów.
3. Darmowa praca chłopa na polu pana.
4. Władał Polską w okresie bezkrólewia.

a. gospoda
b. hetman
c. dwór
d. kwarta
e. lamus
f. interrex
g. zastępca
h. spichlerz
i. kanclerz
j. folwark szlachecki
k. trójpolówka
l. pańszczyzna
m. ranczo
n. wojewoda

1. - ……., 2. - ……., 3. - ……., 4. - …….

Zadanie 19. (4 p.)
Uzupełnij poniższe zdania tak, aby zawierały one prawdziwe informacje. Podkreśl w każdym nawiasie właściwe określenie.

Mieszkańcy Rzeczypospolitej w XVI wieku mówili wieloma językami i wyznawali różne religie. Polacy i Litwini w większości pozostali (prawosławnymi / luteranami / katolikami). Ziemie wschodnie Rzeczypospolitej zamieszkiwali przede wszystkim Rusini, którzy byli w zdecydowanej większości (prawosławnymi / luteranami / katolikami). W Prusach Królewskich i w Inflantach mieszkali Niemcy, którzy byli w większości (prawosławnymi / luteranami / katolikami). W Rzeczypospolitej żyły też grupy ludności niechrześcijańskiej, np. Żydzi i Tatarzy. Tatarzy wyznawali (islam / judaizm).

Zadanie 20. (3 p.)
Do podanych w tabeli nazw państw dopisz po jednej przyczynie (a-d) wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą z tymi krajami w XVII wieku.

a. Rywalizacja o wpływy w Mołdawii.
b. Chęć odzyskania tronu tego państwa przez Zygmunta III Wazę.
c. Rokosz Lubomirskiego.
d. Dymitriady.

Rosja	Szwecja	Turcja

Zadanie 21. (1 p.)
Przyjrzyj się ilustracji i odpowiedz na pytanie.

Która polska formacja wojskowa została przedstawiona na ilustracji?

……

Źródło: https://twojahistoria.pl

***Brudnopis** (nie jest oceniany)*